

AD 13/26

LIMITE

CONF-ALB 3

DOCUMENT DE ADERARE

Subiect: POZIȚIE COMUNĂ INTERMEDIARĂ A UNIUNII EUROPENE

- Grupul tematic 1: Elemente fundamentale

NEGOCIERI DE ADERARE

ALBANIA

POZIȚIE COMUNĂ INTERMEDIARĂ A UNIUNII EUROPENE

Grupul tematic de negociere: 1

Elemente fundamentale

Inclusiv funcționarea instituțiilor democratice, reforma administrației publice, capitolul 23 – Sistemul judiciar și drepturile fundamentale, capitolul 24 – Justiție, libertate și securitate, criteriile economice, capitolul 5 – Achiziții publice, capitolul 18 – Statistică, capitolul 32 – Control financiar

POZIȚIE COMUNĂ INTERMEDIARĂ A UNIUNII EUROPENE

UE recunoaște că Albania a îndeplinit, în ansamblu, criteriile de referință intermediare stabilite în poziția comună de deschidere a Uniunii Europene (AD 18/24 CONF-ALB 3). Pe baza acestei evaluări, prezenta poziție comună intermediară a UE completează poziția comună a UE de deschidere a grupului tematic 1, care stabilise deja poziția UE și criteriile de referință pentru închiderea capitolelor 5, 18 și 32, care rămân valabile. Prezenta poziție comună intermediară a UE servește, printre altele, la stabilirea criteriilor de referință rămase pentru închiderea acestui grup tematic.

Prezenta poziție a Uniunii Europene se bazează pe poziția sa generală privind Conferința de aderare cu Albania (AD 5/22 CONF-ALB 2) și face obiectul principiilor de negociere adoptate în cadrul acesteia, în special:

- orice opinie exprimată fie de Albania, fie de UE cu privire la un capitol specific al negocierilor nu va aduce în niciun fel atingere poziției care poate fi adoptată cu privire la alte capitole;
- acordurile la care se ajunge în cadrul negocierilor cu privire la anumite capitole, chiar și parțiale, nu pot fi considerate finale înainte de obținerea unui acord de ansamblu pentru toate capitolele;
- precum și al cerințelor prevăzute la punctele 3, 5, 10, 14, 16, 31, 33, 36, 38, 39, 46, 47 și 48 din cadrul de negociere.

UE încurajează Albania să continue procesul de aliniere la acquis-ul UE și la standardele europene relevante, precum și punerea efectivă în aplicare și asigurarea respectării efective a acestora și să elaboreze, în general, încă înainte de aderare, politici și instrumente cât mai apropiate de cele ale UE. UE subliniază necesitatea de a asigura punerea în aplicare deplină a principalelor reforme și acte legislative în cadrul grupului tematic „Elemente fundamentale”, inclusiv a unor rezultate solide, astfel cum se arată mai jos.

UE ia act de faptul că, prin poziția AD 19/24 CONF-ALB 4, Albania acceptă acquis-ul UE din cadrul grupului tematic 1, în vigoare la 2 octombrie 2024, și că va fi pregătită să îl pună în aplicare până la data aderării la Uniunea Europeană.

UE ia act cu satisfacție de diferitele acțiuni și măsuri adoptate și puse în aplicare de Albania, printre altele pe baza foilor sale de parcurs privind statul de drept, reforma administrației publice și funcționarea instituțiilor democratice, precum și de eforturile sale de a îndeplini criteriile de referință intermediare stabilite în documentul AD 18/24 CONF-ALB 3.

1. Funcționarea instituțiilor democratice

UE remarcă faptul că Albania a continuat consolidarea instituțiilor sale democratice și că cadrul său juridic și instituțional permite un proces electoral democratic. UE încurajează Albania să abordeze ambiguitățile și discrepanțele juridice rămase evidențiate de OSCE/ODIHR, precum și alte recomandări comune ale OSCE/ODIHR și ale Comisiei de la Veneția, în special în ceea ce privește legislația, normele și administrația electorală, care trebuie, de asemenea, să fie puse în aplicare în timp util și în mod eficace în vederea viitoarelor alegeri municipale. UE îndeamnă Albania să continue consolidarea legislației privind mass-media în campaniile electorale, în special în ceea ce privește publicitatea politică, dezinformarea și platformele online, să o alinieze la acquis-ul UE și la standardele europene și să o pună în aplicare în mod eficace. UE subliniază că, deși majoritatea părților au semnat un cod de conduită voluntar privind campaniile digitale, conținutul care generează dezbinări și manipulări a rămas predominant, iar eforturile de monitorizare au fost limitate. UE subliniază că Albania trebuie să asigure condiții de concurență echitabile pentru toți candidații prin luarea de măsuri pentru a preveni utilizarea abuzivă a resurselor de stat și a influenței instituționale, precum și prin reducerea influenței rețelelor de clientelism. UE ia act de instituirea unei comisii parlamentare pluripartite dedicate reformei electorale, care ar trebui să conducă la un dialog politic incluziv și constructiv, precum și la consultări cu toate părțile interesate.

UE încurajează consolidarea în continuare a rolului instituțional al Adunării Albaniei și ia act de măsurile luate în acest sens. UE constată faptul că sesiunile parlamentare continuă să fie marcate de tensiuni și de o supraveghere limitată a executivului. UE remarcă, de asemenea, faptul că alinierea legislativă legată de *acquis* necesită un proces aprofundat, cu suficient timp pentru consultări substanțiale, și se așteaptă ca acesta să fie asigurat în cadrul unui dialog incluziv cu actorii relevanți, inclusiv cu societatea civilă. În acest sens, UE reamintește că este important ca Albania să se abțină de la orice măsuri legislative care nu sunt conforme cu standardele europene. UE încurajează continuarea eforturilor de creștere a transparenței și a responsabilității, a integrității și a eficacității, inclusiv în ceea ce privește interacțiunile din cadrul Parlamentului și dintre Parlament și ONG-uri/organizațiile societății civile, inclusiv în ceea ce privește promptitudinea publicațiilor acestuia. UE reamintește că un Parlament funcțional trebuie să fie în măsură să exercite în mod sustenabil o supraveghere eficace și neîngrădită a executivului, inclusiv prin intermediul comisiilor de anchetă, precum și rolul său legislativ, acționând cu transparență și responsabilitate, integritate și eficacitate, inclusiv prin intermediul unui dialog politic constructiv și incluziv și în cadrul partidelor politice. Asigurarea acestor funcții constituie un pilon central al procesului de aderare.

UE subliniază că, în general, cadrul juridic, de reglementare și instituțional pentru **societatea civilă** a fost deja instituit, dar sunt necesare îmbunătățiri pentru a permite punerea în aplicare deplină a cadrului juridic, în special în ceea ce privește procedurile de înregistrare. UE constată că procesele de consultare trebuie îmbunătățite pentru a deveni mai incluzive și a fi mai eficiente, de mai bună calitate, atât la nivel central, cât și la nivel local, și că sunt necesare eforturi și resurse suplimentare, inclusiv finanțare publică transparentă, pentru a asigura un mediu sustenabil și propice pentru societatea civilă.

2. Reforma administrației publice

UE constată că a fost deja instituit **cadrul strategic pentru administrația publică** al Albaniei. UE ia act de instituirea unei comisii parlamentare pluripartite dedicate reformei teritoriale. UE salută adoptarea unei noi strategii de reformă a administrației publice pentru perioada 2025-2030 și a unei noi strategii de gestionare a finanțelor publice pentru perioada 2024-2030 și reamintește că este important ca reformele viitoare să fie în concordanță cu standardele europene și internaționale și să fie realizate printr-un dialog incluziv cu toate părțile interesate, cum ar fi societatea civilă și reprezentanții minorităților naționale. UE subliniază că ar trebui asigurată punerea în aplicare eficace și în timp util a strategiilor, atât la nivel central, cât și la nivel local, și încurajează Albania să îmbunătățească cadrele de monitorizare și de raportare. Ar trebui asigurată coerența generală a Strategiei RAP cu alte documente strategice și de planificare a politicilor, precum și sustenabilitatea financiară a măsurilor legate de RAP. UE subliniază, de asemenea, că sistemul de coordonare a politicilor rămâne complex și ar trebui simplificat.

UE subliniază că Albania are un nivel de pregătire moderat în ceea ce privește **elaborarea și coordonarea politicilor sale**. În domeniul elaborării de politici, temeiul juridic și cadrul instituțional pentru un proces coerent de elaborare a politicilor sunt în mare măsură instituite deja. UE subliniază că Albania trebuie să își actualizeze cadrul de reglementare pentru a îmbunătăți planificarea politicilor pe termen mediu, pentru a spori calitatea evaluărilor impactului în materie de reglementare și a consultărilor publice și pentru a extinde utilizarea acestora la întreaga legislație secundară. UE remarcă faptul că Albania ar trebui să asigure o monitorizare adecvată a consultărilor publice și să permită o participare sporită a societății civile, în special în ceea ce privește monitorizarea punerii în aplicare a acquis-ului. UE subliniază că Albania trebuie să consolideze rolul supravegherii parlamentare a guvernului prin intermediul unui dialog politic aprofundat și favorabil incluziunii și al consultării publice.

UE ia act de faptul că legislația Albaniei **privind funcția publică** este, în linii mari, aliniată la principiile de bază ale recrutării, promovării și concedierii bazate pe merit și transparente. Cu toate acestea, dispozițiile privind recrutarea și promovarea bazate pe merit trebuie să fie puse în aplicare și monitorizate în practică în mod consecvent la toate nivelurile. UE ia act de măsurile luate de Albania pentru a revizui legislația privind funcția publică, care vizează îmbunătățirea recrutării bazate pe merit și la nivel de conducere, și invită Albania să avanseze în ceea ce privește adoptarea și punerea în aplicare a acesteia. UE ia notă de finalizarea reformei salariale pentru funcționarii publici, inclusiv de extinderea acesteia la administrațiile locale. UE subliniază că Albania trebuie să continue armonizarea și punerea în aplicare a sistemului de clasificare a locurilor de muncă la nivelul tuturor instituțiilor. UE subliniază că este important ca Albania să asigure o administrație publică capabilă să pună în aplicare în mod eficace acquis-ul și reformele legate de UE, consolidând asumarea instituțională, inclusiv în ceea ce privește utilizarea expertizei externe, și să mobilizeze finanțe publice sustenabile.

UE remarcă activitatea Albaniei de îmbunătățire a cadrului juridic pentru **organizarea organismelor administrative centrale**. UE invită Albania să înregistreze progrese în ceea ce privește punerea în aplicare efectivă a Legii revizuite privind organizarea și funcționarea administrației de stat. UE îndeamnă Albania să consolideze supravegherea agențiilor subordonate de către ministerele respective. UE încurajează Albania să îmbunătățească transparența instituțiilor publice, inclusiv prin consolidarea accesului cetățenilor la informații publice. UE reamintește că este important ca Albania să garanteze repartizarea responsabilităților între nivelul administrației centrale și cel al administrației locale, inclusiv autonomia administrației locale, astfel cum se prevede în sistemul juridic al Albaniei și ținând seama de recomandările organismelor internaționale relevante.

UE reamintește că digitalizarea reprezintă calea către o administrație publică mai bună, oferind servicii electronice mai transparente, mai eficiente, mai eficace și de calitate mai înaltă, cu costuri și sarcini administrative reduse pentru cetățeni și întreprinderi. UE constată că Albania a atins un grad general ridicat de **digitalizare a serviciilor publice**, acoperind aproximativ 95 % din totalul serviciilor publice. UE invită Albania să garanteze în continuare egalitatea de tratament și accesibilitatea serviciilor administrative pentru toți cetățenii și toate întreprinderile. UE încurajează Albania să își consolideze eforturile de simplificare a proceselor și serviciilor administrative și să consolideze securitatea cibernetică. UE salută adoptarea Cadrului național de interoperabilitate în conformitate cu cel mai recent Cadru european de interoperabilitate. UE încurajează Albania să monitorizeze în continuare evoluțiile acquis-ului digital al UE, în special ale legislației UE privind identificarea electronică și serviciile de încredere (Regulamentul eIDAS) pentru a institui un portofel național pentru identitatea digitală.

UE ia act de instituirea cadrului pentru **gestionarea finanțelor publice**, deși acesta mai poate fi îmbunătățit. UE remarcă că Albania a înregistrat unele progrese în ceea ce privește îmbunătățirea cadrului său bugetar pe termen mediu și salută adoptarea Strategiei pe termen mediu privind veniturile pentru perioada 2024-2027. UE solicită Albaniei să restabilească pe deplin practica de a efectua revizuirea bugetare prin intermediul Parlamentului și să limiteze utilizarea actelor normative la circumstanțe excepționale și justificate, asigurând exercitarea deplină de către Parlament a drepturilor sale bugetare. UE subliniază că este important ca Albania să suplimenteze capacitățile instituționale de monitorizare a riscurilor bugetare și să îmbunătățească gestionarea investițiilor publice. UE încurajează Albania să instituie și să operaționalizeze un consiliu bugetar pentru a consolida credibilitatea politicilor bugetare din această țară.

3. Capitolul 23: Sistemul judiciar și drepturile fundamentale

UE subliniază că cadrul legislativ și instituțional al Albaniei are un nivel ridicat de aliniere la acquis-ul UE și la standardele europene relevante în ceea ce privește **funcționarea sistemului judiciar**. UE invită Albania să consolideze punerea în aplicare a reformelor prin intermediul Strategiei revizuite în domeniul justiției pentru perioada 2024-2030, care să permită consolidarea cooperării interinstituționale, monitorizarea periodică și îmbunătățirea colectării și analizei datelor.

UE constată progresele înregistrate de Albania în ceea ce privește **independența și imparțialitatea** sistemelor judiciar și de urmărire penală. UE ia act de rezultatele de până acum ale Albaniei și de planurile acesteia de a continua să dezvolte capacitatea, independența și eficiența organismelor autonome ale sistemului judiciar și de a consolida progresele prin numiri și avansări în carieră bazate pe merit, sporind transparența promovărilor, susținând și aplicând în mod riguros verificări periodice ale integrității pe parcursul carierei unui magistrat. De asemenea, UE notează măsurile luate de Albania în direcția respectării standardelor ridicate stabilite în cadrul procesului de verificare și subliniază necesitatea ca Albania să protejeze și să mențină aceste standarde într-un mod sustenabil. În plus, UE solicită Albaniei să se asigure că normele de alocare aleatorie a cazurilor sunt aplicate efectiv în practică, chiar dacă sunt necesare eforturi suplimentare pentru ca aceasta să devină complet automatizată. UE regretă și îndeamnă Albania să abordeze în mod eficace încercările tot mai numeroase și îngrijorătoare ale funcționarilor publici sau ale politicienilor, inclusiv la nivel înalt, de a exercita o influență nejustificată asupra instituțiilor judiciare, inclusiv asupra Structurii Specializate pentru Combaterea Corupției și a Criminalității Organizate (SPAK), și atacurile personale asupra judecătorilor și procurorilor și să consolideze reziliența instituțiilor judiciare la cazurile de ingerință internă și externă, inclusiv prin asigurarea faptului că Consiliul Superior al Judecătorilor și Consiliul Superior al Procurorilor continuă să reacționeze ferm la atacurile împotriva sistemului judiciar din partea reprezentanților puterii executive sau legislative. UE subliniază ferm necesitatea ca atât organele executive, cât și cele legislative ale Albaniei să respecte pe deplin independența sistemului judiciar și să pună în aplicare pe deplin, în mod prioritar, deciziile obligatorii ale Curții Constituționale, remarcând cazurile anterioare de punere în aplicare incompletă și întârziată a deciziilor de către puterea executivă și cea legislativă. În plus, UE subliniază că legislația și practicile privind ridicarea imunității ar trebui să fie ghidate de standardele europene, în special de cele stabilite în avizele și recomandările Comisiei de la Veneția. UE subliniază că este important ca Albania să asigure cel mai înalt nivel de integritate, de transparență și de standarde bazate pe merit în numirea tuturor membrilor organismelor autonome și ai altor organisme judiciare și de urmărire penală esențiale.

UE constată că Albania dispune de un cadru juridic și instituțional care asigură o reglementare solidă a **responsabilității** susținute a sistemului judiciar. UE salută finalizarea de către Albania a procesului de verificare în primă instanță și ia act de planul acesteia de finalizare ordonată a procesului de verificare în faza de apel în termenele constituționale, sub supravegherea Operațiunii internaționale de monitorizare. UE subliniază necesitatea ca Albania să continue inițierea de proceduri penale împotriva judecătorilor și procurorilor acuzați de comportament infracțional în cursul procesului de verificare, precum și importanța crucială a aplicării în practică a standardelor înalte stabilite de procesul de verificare. De asemenea, UE remarcă măsurile inițiale luate de Albania pentru a se asigura că serviciile de inspecție și instituțiile autonome, în special Întul Inspectorat de Justiție, Consiliul Superior al Judecătorilor și Consiliul Superior al Procurorilor, pot obține rezultate solide în materie de responsabilitate și integritate susținute în sistemul judiciar la toate nivelurile, fiind necesare, în același timp, eforturi suplimentare pentru a consolida capacitățile Întului Inspectorat de Justiție și pentru a asigura o mai mare transparență și o utilizare mai limitată a transferurilor laterale, în special evitând utilizarea acestora pentru promovări. UE constată revizuirea dispozițiilor aplicabile numirii membrilor care nu sunt magistrați pentru a asigura cel mai înalt nivel de integritate și de merit în numirea membrilor care nu sunt magistrați ai Consiliului Superior al Judecătorilor și ai Consiliului Superior al Procurorilor.

UE ia act de eforturile Albaniei de a stabili o bază bună pentru **calitatea și eficiența** sistemului judiciar. UE remarcă faptul că astfel de eforturi trebuie continuate pentru a asigura resurse umane și financiare suficiente pentru a permite sistemului judiciar să funcționeze în mod deplin, eficient și independent și pentru a garanta dreptul de acces la justiție, inclusiv prin continuarea reducerii evaluărilor restante. UE remarcă progresele înregistrate în consolidarea Școlii de Magistratură pentru a oferi o educație de nivel superior magistraților aspiranți și invită Albania să consolideze aceste eforturi, inclusiv să asigure îmbunătățirea și punerea în aplicare efectivă a unui examen de admitere bazat pe transparență, criterii obiective și concurență loială. UE este de acord că Albania trebuie să îmbunătățească instrumentele informatice aflate la dispoziția instanțelor și ia act de planul Albaniei în această privință. UE solicită, de asemenea, instituirea în timp util a unui sistem integrat de gestionare a cauzelor și subliniază importanța prevenirii oricărui acces neautorizat la datele sistemului. UE ia act totodată de necesitatea ocupării în mod constant a posturilor vacante din sistemul judiciar în regim de urgență pentru a se asigura eficiența justiției, pentru care va fi necesar, de asemenea, să se stabilească cote pentru magistrații candidați care să răspundă în mod adecvat nevoilor sistemului judiciar. UE subliniază necesitatea de a se îmbunătăți calitatea infrastructurii instanțelor și a parchetelor, precum și securitatea persoanelor, inclusiv în cadrul instituțiilor judiciare și de aplicare a legii. UE reamintește, de asemenea, că este important ca Albania să asigure o protecție jurisdicțională efectivă și punerea în aplicare consecventă, la timp și completă/deplină a tuturor hotărârilor judecătorești.

UE constată că cadrul legislativ și instituțional al Albaniei în materie de **combatere a corupției** este parțial aliniat la acquis-ul UE. UE salută progresele concrete înregistrate de Albania în ceea ce privește anchetarea, urmărirea penală și condamnările pentru acuzații de corupție, inclusiv împotriva funcționarilor de rang înalt. UE salută rezultatele bune obținute până în prezent de SPAK și de instanțele sale, inclusiv în cazurile de corupție la nivel înalt. Cu toate acestea, UE subliniază că corupția rămâne predominantă în majoritatea aspectelor vieții publice și ale activității comerciale, inclusiv în toate ramurile administrației și instituțiilor centrale și locale, și rămâne o chestiune de preocupare majoră. UE subliniază că Albania trebuie să realizeze progrese suplimentare semnificative în ceea ce privește prevenirea și combaterea caracterului generalizat și larg răspândit al corupției. UE ia act de progresele înregistrate de Albania în ceea ce privește modificarea și completarea cadrului său juridic și instituțional privind combaterea corupției. UE subliniază că aceste măsuri trebuie acum să fie puse în aplicare cu hotărâre și să aibă un impact mai ales în sectoarele cele mai expuse riscului de corupție, în special în infrastructura publică, cadastru și drepturile de proprietate, vămi, administrația fiscală, educație, sănătate, achizițiile publice și contractele de parteneriat public-privat. UE invită Albania să finalizeze revizuirea și punerea în aplicare efectivă a legislației privind donațiile și sponsorizările și privind finanțarea partidelor politice, prin intermediul unui dialog transpartinic incluziv și constructiv și în vederea sporirii transparenței. UE remarcă eforturile Albaniei de a consolida capacitățile instituționale și coordonarea instituțiilor de prevenire a corupției care trebuie consolidate. De asemenea, UE ia act de consolidarea capacităților operaționale și umane ale Procurorului Special pentru Corupție și Criminalitate organizată și ale instanțelor SPAK, care trebuie consolidate și mai mult. UE salută progresele înregistrate în direcția stabilirii unui bilanț solid în ceea ce privește reprimarea sistemică a corupției și invită Albania să consolideze aceste eforturi, în special la nivel înalt, inclusiv confiscarea definitivă a activelor, și să crească numărul de sesizări ale SPAK din partea altor autorități, inclusiv a poliției de stat albaneze. UE regretă anumite decizii anterioare ale parlamentului albanez, precum și comentariile funcționarilor publici cu privire la anchetele împotriva foștilor funcționari publici și membri ai parlamentului. UE subliniază că este important ca Albania să își intensifice eforturile de combatere a corupției la nivel înalt și să susțină principiul egalității în fața legii, iar sistemul judiciar, inclusiv SPAK, să își desfășoare în continuare activitatea în mod independent, precum și cu imparțialitate, responsabilitate, profesionalism și respectarea dreptului la apărare, fără ingerințe.

UE ia act de progresele înregistrate în ceea ce privește consolidarea eficienței cadrului de prevenire a corupției și invită Albania să consolideze aceste eforturi, inclusiv prin sporirea gradului de aliniere a acestuia la acquis-ul UE și prin abordarea sistematică și eficace a tuturor recomandărilor care decurg din mecanismele internaționale de monitorizare a convențiilor la care este parte, inclusiv Convenția ONU împotriva corupției și Grupul de state împotriva corupției (GRECO) al Consiliului Europei. UE subliniază că este extrem de important ca Albania să se asigure că viitoarele modificări juridice ale legislației penale, inclusiv potențialele amnistii, sunt în conformitate cu acquis-ul UE și cu standardele europene și contribuie pe deplin la planul țării de a reduce în mod sistematic corupția.

UE constată alinierea parțială a cadrului juridic și instituțional al Albaniei la acquis-ul UE și la standardele europene privind **drepturile fundamentale** și subliniază că punerea în aplicare trebuie consolidată pentru a garanta exercitarea deplină a drepturilor fundamentale în practică, inclusiv consolidarea capacităților instituțiilor independente din domeniul drepturilor fundamentale și abordarea sistematică a recomandărilor acestora, precum și a recomandărilor organismelor internaționale de monitorizare, inclusiv ale Comitetului European pentru Prevenirea Torturii, precum și punerea în aplicare a hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului. UE remarcă faptul că Albania trebuie să se alinieze la acquis-ul UE în ceea ce privește procedurile penale, drepturile victimelor și drepturile procedurale.

UE salută adoptarea unei noi legi privind **protecția datelor cu caracter personal** și a celor zece acte legislative de punere în aplicare care o însoțesc, în conformitate cu acquis-ul relevant al UE. UE constată că Albania trebuie să asigure în prezent punerea în aplicare și asigurarea respectării efective a noului cadru juridic. UE ia act de planul Albaniei de a consolida capacitatea instituțională a Comisarului pentru protecția informațiilor și a datelor, precum și a operatorilor publici și privați, pentru a asigura în mod efectiv respectarea dreptului, incluzând măsuri de sensibilizare a publicului. UE evidențiază că este important ca Albania să își pună în aplicare planul de a investiga în mod eficace încălcările drepturilor în materie de protecție a datelor, inclusiv încălcările la scară largă.

UE constată că, în ceea ce privește **libertatea de exprimare**, cadrul juridic și instituțional al Albaniei este parțial aliniat la acquis-ul UE și la standardele europene, dar că sunt în continuare necesare îmbunătățiri semnificative. UE ia act de primele măsuri din planul Albaniei de a crea posibilitatea unei reforme profunde. UE o îndeamnă să finalizeze modificările aduse cadrului juridic și de reglementare și să instituie măsurile necesare de punere în aplicare și de asigurare a respectării legislației pentru a consolida și mai mult transparența proprietății asupra mass-mediei, pluralitatea mass-mediei și independența editorială, precum și pentru a consolida transparența finanțării mass-mediei din resurse private și de stat și autonomia autorității de reglementare a mass-mediei și independența organismului public de radioteleviziune, în conformitate cu acquis-ul UE.

UE constată cu îngrijorare că atmosfera caracterizată prin atacuri verbale și fizice, campanii de denigrare și acțiuni strategice în justiție împotriva mobilizării publice (SLAPP) care vizează jurnaliști nu s-a îmbunătățit și că nu a fost încă abordată pe deplin. UE ia act de noile dispoziții ale Codului penal privind dezincriminarea defăimării în cazul jurnaliștilor. UE reamintește că este important ca Albania să abroge integral dispozițiile penale rămase privind insultele și defăimarea fără întârziere și să alinieze aspectele civile ale defăimării la standardele europene și solicită o aliniere deplină și rapidă la Directiva UE anti-SLAPP. UE subliniază, de asemenea, că este important să se dea curs recomandărilor UE privind anti-SLAPP. UE subliniază că va fi necesară o monitorizare atentă, în special de către punctele focale desemnate din cadrul poliției de stat și al serviciilor de urmărire penală, astfel încât măsurile și garanțiile formale să fie puse în aplicare în mod eficace și să se traducă în îmbunătățiri concrete pentru siguranța jurnaliștilor, precum și pentru mediul de lucru al acestora. Orice modificare a cadrului juridic trebuie să fie în conformitate cu standardele și recomandările europene, inclusiv cu avizele Comisiei de la Veneția, și să facă obiectul unor consultări incluzive cu organizațiile mass-media și cu societatea civilă. În acest context, UE ia act de dialogul structurat în curs dintre instituții și actorii din domeniul mass-mediei vizând discutarea reformelor esențiale de consolidare a libertății de exprimare, a libertății și pluralismului mass-mediei. Recomandările acestui dialog ar trebui să constituie baza pentru continuarea reformelor necesare în sectorul mass-mediei.

În ceea ce privește **egalitatea de gen și nediscriminarea**, în privința cărora Albania a realizat alinierea parțială la acquis-ul UE, aceasta din urmă ia act de înregistrarea de progrese în planurile Albaniei de a-și alinia pe deplin cadrul juridic privind nediscriminarea la acquis-ul UE, precum și de măsurile de aliniere în ceea ce privește Directiva privind egalitatea rasială. UE subliniază necesitatea de a se asigura capacitatea instituțională și finanțarea durabilă la toate nivelurile administrației pentru a permite punerea în aplicare în timp util a măsurilor, inclusiv alinierea dispozițiilor legale privind nediscriminarea, combaterea infracțiunilor motivate de ură și a discursurilor de incitare la ură împotriva tuturor grupurilor, indiferent de religie, naționalitate, origine rasială sau etnică și orice alt motiv de discriminare, precum și respectarea, protejarea și exercitarea deplină și în condiții de egalitate a tuturor drepturilor omului de către persoanele LGBTI, inclusiv prin activitatea comisarului pentru protecția împotriva discriminării, care trebuie numit din nou din 2023, și a avocatului poporului, a cărui capacitate instituțională trebuie sporită. De asemenea, UE ia notă de planurile Albaniei de a finaliza alinierea la acquis-ul UE privind egalitatea de gen, în special pentru a combate în mod eficace violența sexuală și bazată pe gen, și salută adoptarea Legii privind egalitatea de gen. Eforturile vor trebui să se concentreze pe punerea în aplicare efectivă și pe consolidarea sustenabilității adăposturilor pentru victimele violenței. UE invită Albania să aloce resurse suplimentare pentru a spori capacitatea instituțională și pentru a asigura sustenabilitatea serviciilor de reparații și asistență pentru victime. UE ia act de faptul că este important ca Albania să consolideze drepturile persoanelor cu handicap, inclusiv în ceea ce privește înregistrarea de progrese semnificative în direcția dezinstituționalizării, a sprijinirii vieții independente și a accesibilității¹.

UE reamintește planul Albaniei de a susține și de a consolida **drepturile copilului**, inclusiv prin consolidarea unui sistem integrat de protecție a copilului și prin extinderea disponibilității îngrijirii în comunitate, în vederea finalizării dezinstituționalizării copiilor. UE subliniază necesitatea punerii în aplicare în timp util a reformei pentru a susține și a consolida drepturile copilului, având ca principiu director interesul superior al copilului. UE solicită Albaniei să aloce resurse financiare adecvate și să consolideze capacitățile instituționale la toate nivelurile de guvernare pentru a combate sărăcia în rândul copiilor.

¹ Aspectele legate de incluziunea educațională și profesională sunt examinate în coroborare cu capitolele 19 și 26.

În ceea ce privește **dreptul de proprietate**, UE ia act de planul Albaniei de a asigura o protecție jurisdicțională efectivă și subliniază importanța abordării fără întârziere a acestei chestiuni în conformitate cu tratatele UE, precum și a asigurării punerii în aplicare eficace și în timp util a tuturor hotărârilor judecătorești, în special a hotărârilor judecătorești definitive, recunoscând dreptul de proprietate al fostului proprietar, punând astfel capăt situațiilor prelungite de neexecutare. Acest lucru este valabil și pentru hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului în acest domeniu. UE constată că Albania a adoptat legislația de punere în aplicare referitoare la Legea privind cadastrul și la Legea privind finalizarea proceselor de împrumut transitorie, dar persistă provocări semnificative în ceea ce privește punerea în aplicare. UE remarcă impactul disproporționat asupra zonelor în care locuiesc un număr mare de persoane care aparțin minorităților naționale, asupra zonelor cu valoare economică ridicată și asupra zonelor de coastă. În special, în conformitate cu Foaia de parcurs pentru capitolele privind statul de drept, este instituit în prezent un sistem eficient și transparent de înregistrare a proprietăților și de gestionare integrată, care să ofere titluri de proprietate clare și sigure în Albania, pentru a asigura dreptul de proprietate, printr-un serviciu complet digitalizat pus în practică până în 2030. În acest context, Albania a stabilit două obiective intermediare pentru 2026 și, respectiv, 2028, care ar trebui monitorizate periodic, demonstrând progrese treptate concrete până în al doilea trimestru al anului 2027 în ceea ce privește prima înregistrare și acordarea ulterioară a titlurilor finale de proprietate. Primul obiectiv se referă la digitalizarea hărților cadastrale, în timp ce al doilea se referă la finalizarea primei înregistrări. În acest sens, UE subliniază, de asemenea, că Albania trebuie să asigure publicarea hărților cadastrale, în concordanță cu procesul de digitalizare, care, până în prezent, rămâne limitat. UE subliniază că este important ca Albania să se asigure, de asemenea, că, odată ce hărțile cadastrale individuale sunt publicate și partea interesată prezintă documentele necesare pentru înregistrarea proprietății sale, Agenția de Cadastru de Stat, astfel cum este definită în cadrul său juridic în vigoare, eliberează, în termenul stabilit de 45 de zile, certificatul final de proprietate sau informează partea interesată că proprietatea în cauză este revendicată și de terți (stat sau persoane particulare), astfel încât partea interesată să poată recurge la justiție.

UE constată că Agenția de Cadastru de Stat a instituit un plan de integritate, care reflectă feedbackul părților interesate în vederea îmbunătățirii transparenței, eficienței și responsabilității în furnizarea de servicii începând cu 2025, astfel cum se prevede în Foaia de parcurs pentru capitolele privind statul de drept. UE subliniază, de asemenea, că primirea unor clarificări periodice și detaliate cu privire la punerea în aplicare a planului de integritate rămâne esențială. UE subliniază că „Agenția pentru tratamentul proprietății” ar trebui, de asemenea, să funcționeze în condiții de transparență deplină. UE solicită stabilirea unui calendar realist pentru executarea eventualelor despăgubiri de finalizat până în 2026, astfel cum se prevede în Foaia de parcurs privind statul de drept. În acest sens, UE invită autoritățile albaneze să abordeze, de asemenea, chestiunea documentelor falsificate, astfel cum se descrie în Concluziile Consiliului privind extinderea adoptate în decembrie 2023. În plus, UE reiterează faptul că o revizuire a dreptului în materie de investiții² în concordanță cu cele mai bune practici ale UE rămâne o chestiune de maximă prioritate care trebuie abordată până în 2026, astfel cum se prevede în agenda de reforme din planul de creștere. În special, solicită autorităților albaneze să se asigure că exproprierile în numele „interesului public” sunt însoțite de despăgubiri echitabile pentru proprietarii de drept. Subliniază, de asemenea, că un proces clar de clasificare a proprietăților (teren arabil sau teren pentru construcții) ar contribui la prevenirea clasificărilor eronate sau a oricăror acte de abuz.

² Această chestiune este examinată în coroborare cu grupul tematic 3 (capitolul 20), grupul tematic 4 (capitolul 27) și grupul tematic 6 (capitolul 30).

UE notează și încurajează planurile Albaniei de a apăra și promova drepturile persoanelor care aparțin **minorităților**, în concordanță cu obligațiile sale internaționale și cu standardele europene, printre altele prin asigurarea punerii în aplicare efective a cadrului legislativ, în principal a Legii 96/2017 privind protecția minorităților naționale și a legislației sale secundare. UE solicită Albaniei să respecte cadrul legislativ, precum și legislația secundară în vederea oricăror reforme electorale și administrative. UE salută adoptarea, în decembrie 2024, a reglementărilor de punere în aplicare restante privind autoidentificarea și alte drepturi conexe și utilizarea limbilor minorităților naționale în contactele lor cu organismele administrative și cu autoritățile publice, astfel cum se prevede în Foaia de parcurs privind statul de drept. Aceasta subliniază că punerea în aplicare a acestor reglementări pe întregul teritoriu ar trebui să fie deplină, efectivă și în conformitate cu standardele europene, ținând seama pe deplin de recomandările organismelor internaționale de supraveghere relevante, cu implicarea tuturor părților interesate relevante. UE solicită autorităților albaneze să se asigure că dreptul la liberă autoidentificare este respectat în practică, în conformitate cu standardele europene, în timpul punerii în aplicare a reglementărilor menționate anterior. UE reamintește că orice verificări sau cereri de probe suplimentare ar trebui să rămână excepționale. De asemenea, UE ia act de faptul că accesul la educația în limbile minoritare trebuie să fie garantat în temeiul legislației actuale, fără condiții prealabile suplimentare sau o interpretare prea strictă atunci când se pune în aplicare pragul populației minoritare³. De asemenea, UE remarcă necesitatea de a se consolida în continuare capacitatea instituțională și de a se asigura resursele pe termen lung ale Comisiei de stat pentru minorități naționale și ale autorităților locale. În ceea ce privește minoritatea romă și egipteană, UE ia notă de planurile Albaniei de a îndeplini angajamentele din Declarația de la Poznan în domeniul educației, ocupării forței de muncă, locuințelor și sănătății și de a consolida Punctul Național de Contact pentru Romi. UE invită Albania să aloce resurse publice adecvate pentru punerea în aplicare a măsurilor de politică și să consolideze coordonarea în acest domeniu. UE ia act, de asemenea, de faptul că Albania dispune de dispoziții care permit persoanelor care aparțin minorităților să își păstreze și să își dezvolte patrimoniul cultural și să promoveze cunoașterea istoriei lor.

UE subliniază că Albania trebuie să asigure alinierea deplină a cadrului său legislativ la acquis-ul UE în momentul aderării pentru a asigura exercitarea deplină a **drepturilor care decurg din cetățenia UE**.

³ Această chestiune este examinată în coroborare cu grupul tematic 3 (capitolul 26).

4. Capitolul 24: Justiție, libertate și securitate

UE ia act de faptul că Albania dispune de un cadru juridic și instituțional pentru **combaterea criminalității organizate**. UE salută revizuirea de către Albania a Codului penal, care este aliniat la dispozițiile penale ale principalelor acte juridice din cadrul acquis-ului UE privind combaterea criminalității grave și organizate, a terorismului și a spălării banilor. Trebuie adoptate modificări suplimentare ale acestui cadru în vederea unei alinieri depline la acquis-ul UE, pe lângă modificările recente aduse Codului penal. UE încurajează Albania să asigure incriminarea încălcării măsurilor restrictive ale Uniunii, precum și a infracțiunilor împotriva mediului. UE subliniază că cooperarea Albaniei în materie de asigurare a respectării legii cu statele membre ale UE, Europol, Eurojust și CEPOL, precum și o implicare foarte activă în EMPACT produc rezultate pozitive în destructurarea grupurilor infracționale organizate. UE ia act de faptul că aceste eforturi ar trebui consolidate în continuare și încurajează Albania să participe în continuare la măsuri strategice, coordonate de Europol. În același timp, sunt necesare urgent eforturi suplimentare pentru a se aborda problemele de integritate din cadrul poliției, care rămâne extrem de vulnerabilă la corupție. În acest context, UE subliniază necesitatea ca Albania să ia măsuri decisive și sustenabile pentru a spori integritatea în cadrul poliției, pentru a asigura investigații continue și aprofundate din partea Agenției de Supraveghere a Poliției, pentru a aborda numărul mare de rotații și pentru a asigura numiri, transferuri și promovări transparente și bazate pe merit în cadrul poliției. De asemenea, UE subliniază că sunt necesare eforturi suplimentare pentru consolidarea bilanțului înregistrat în privința anchetelor, urmărilor penale, condamnărilor definitive și sechestrării și confiscării activelor legate de criminalitatea gravă și organizată, inclusiv de spălarea banilor, precum și pentru a demonstra o abordare proactivă și eficace a cooperării internaționale. UE subliniază că Albania ar trebui să pună la dispoziția instituțiilor care luptă împotriva criminalității organizate mai mult sprijin la nivel înalt, resurse și capacități tehnice și operaționale adecvate și să construiască o coordonare interinstituțională puternică. De asemenea, UE remarcă progresele Albaniei în asigurarea faptului că procedurile penale sunt însoțite în mod sistematic de investigații financiare încă de la început și încurajează Albania să dezvolte capacitatea de gestionare a investigațiilor financiare complexe. UE invită Albania să consolideze progresele în acest domeniu.

UE ia act totodată de eforturile continue ale Albaniei de a spori sechestrarea și confiscarea de active, de a indisponibiliza activele legate de activități infracționale și de a promova reutilizarea socială a acestora. UE ia act cu satisfacție de adoptarea Legii privind biroul de recuperare a activelor (BRA) și de înființarea unui birou de recuperare a activelor în cadrul poliției de stat albaneze. UE subliniază necesitatea de a asigura identificarea și urmărirea eficientă a activelor, care să conducă la creșterea sechestrării și confiscării activelor. UE se așteaptă ca Albania să continue să ia măsuri concrete inclusiv în ceea ce privește capacitățile sale de a-și coordona eforturile cu alte instituții relevante pentru a se asigura că BRA este pe deplin operațional, dispunând de resurse adecvate pentru a-și îndeplini mandatul.

UE reamintește că Albania a fost eliminată de pe lista de jurisdicții a Grupului de Acțiune Financiară Internațională (GAFI) care fac obiectul unei monitorizări sporite în octombrie 2023, după finalizarea planului său de acțiune și după suspendarea amnistiei fiscale planificate și a programului de conformitate fiscală voluntară planificat. UE îndeamnă Albania să se asigure că viitoarele modificări juridice aduse dreptului penal, inclusiv potențialele amnistii și programe de conformitate fiscală voluntare, respectă planurile țării, promovează combaterea criminalității organizate și sunt în conformitate cu acquis-ul relevant al UE și cu standardele internaționale, cum ar fi cele stabilite de Moneyval și de GAFI⁴.

UE îndeamnă Albania să adopte toate actele legislative și măsurile de punere în aplicare necesare în domeniul **criminalității cibernetice** și să adere la cel de al doilea protocol adițional la Convenția de la Budapesta pentru a combate în mod eficace criminalitatea cibernetică. UE constată că Albania ar trebui să înregistreze un bilanț solid în materie de prevenire și reprimare a criminalității cibernetice, în special prin instituirea unui răspuns mai eficace al autorităților de aplicare a legii, axat pe detectarea, trasabilitatea și urmărirea penală a infractorilor cibernetici, asigurând capacități și resurse adecvate de investigare a criminalității cibernetice, inclusiv în cadrul Biroului Național de Investigații (NBI).

⁴ Combaterea spălării banilor este examinată în coroborare cu grupul tematic 2 (capitolul 4).

UE ia act de progresele înregistrate de Albania în ceea ce privește incriminarea tuturor formelor de **abuz sexual asupra copiilor** și invită Albania să acorde o atenție deosebită protecției copiilor împotriva abuzului sexual online și offline și prevenirii acestuia (inclusiv prevenirea revictimizării).

UE constată că în Albania este disponibil un număr mare de arme de foc și invită Albania să reducă deținerea ilegală și **traficul de arme de foc**. UE salută adoptarea de către Albania a unei strategii naționale și a unui plan de acțiune privind controlul armelor de calibru mic și al armamentului ușor (SALW), care sunt în mare măsură aliniate la obiectivele și țintele generale ale foii de parcurs regionale pentru un control mai bun al SALW în Balcanii de Vest. UE încurajează Albania să asigure punerea în aplicare deplină a acestora. De asemenea, UE ia act cu satisfacție de adoptarea legii privind importul, exportul și tranzitul armelor de foc, continuând alinierea la acquis-ul UE. De asemenea, UE solicită Albaniei să respecte pe deplin acquis-ul UE privind controlul achiziționării și deținerii de arme de foc. De asemenea, UE ia act de planul Albaniei de a-și intensifica eforturile de sensibilizare, comunicare și educare cu privire la pericolele și riscurile legate de utilizarea abuzivă, deținerea ilicită și traficul de arme de foc/SALW, precum și de a reduce numărul de arme de foc ilicite prin legalizare, predare voluntară și dezactivare.

UE constată că Albania este o țară de origine, de tranzit și de destinație a **traficului de persoane** și că aceasta trebuie să își consolideze în continuare măsurile de combatere a traficului de persoane, cu accent pe impactul semnificativ asupra femeilor și fetelor. UE subliniază importanța obținerii de rezultate suplimentare în acest domeniu, inclusiv în ceea ce privește creșterea sprijinului acordat victimelor de către structurile publice. UE se așteaptă ca Albania să își alinieze legislația la acquis-ul UE privind traficul de persoane.

UE constată că autoritățile de aplicare a legii din Albania au un nivel bun de cooperare în domeniul drogurilor cu omologii lor din statele membre ale UE, în special în ceea ce privește combaterea traficului de droguri. UE subliniază că, pe lângă adoptarea cadrului strategic formal, va fi esențial ca Albania să pună în aplicare o abordare strategică cuprinzătoare pentru a combate și a preveni în mod eficace și sistematic cultivarea, producția și traficul ilicite de droguri. UE recunoaște planul Albaniei de a-și consolida și operaționaliza cadrul instituțional și ia act cu satisfacție de instituirea unui Observator național al drogurilor și a unui sistem național de alertă timpurie privind schimbul de informații cu privire la noile substanțe psihoactive. UE solicită Albaniei să asigure funcționarea și performanța sistemului său național de alertă timpurie, inclusiv prin intensificarea cooperării cu Agenția Uniunii Europene privind Drogurile (EUDA). UE subliniază necesitatea ca Albania să înregistreze un bilanț solid în ceea ce privește confiscările și distrugerile de droguri, precum și confiscarea activelor conexe.

UE constată că Albania dispune de un cadru strategic și juridic pentru **combaterea terorismului și a extremismului violent**, în mare măsură conform cu acquis-ul UE, deși sunt încă necesare unele modificări suplimentare pentru a se ajunge la o aliniere deplină. De asemenea, UE remarcă necesitatea punerii efective în practică a cadrului strategic și juridic. Totodată, UE încurajează Albania să pună în aplicare noul Plan de acțiune comun privind prevenirea și combaterea terorismului și a extremismului violent pentru Balcanii de Vest, semnat în octombrie 2025, începând cu adoptarea unei foi de parcurs naționale. UE ia act de planul Albaniei de a furniza resurse adecvate pentru combaterea terorismului și a extremismului violent, de a îmbunătăți cooperarea dintre agenții și cooperarea internațională și de a consolida mecanismele de gestionare a cazurilor și de îndrumare pentru persoanele radicalizate și infractorii teroriști. UE ia notă de eforturile de prevenire a extremismului violent și, în special, de activitatea desfășurată de Centrul de coordonare pentru combaterea extremismului violent. UE remarcă faptul că radicalizarea în închisori și diseminarea de conținut online cu caracter terorist necesită în continuare atenție. UE apreciază că cooperarea regională și schimbul de informații sensibile cu Europolul și cu statele membre sunt satisfăcătoare și că eforturile în acest sens ar trebui continuate. UE subliniază că sunt necesare eforturi suplimentare pentru a combate finanțarea terorismului și spălarea banilor, în special prin îmbunătățirea eficacității anchetelor privind finanțarea terorismului. UE ia act cu satisfacție de adoptarea unei noi legi privind informațiile prelabile referitoare la pasageri (API) și registrele cu numele pasagerilor (PNR) vizând consolidarea capacității de combatere a terorismului și a infracțiunilor grave care au legătură cu transportul aerian.

UE subliniază că este important ca Albania să asigure protecția **infrastructurii critice** prin alinierea la acquis-ul UE a cadrului său juridic privind reziliența entităților critice, prin identificarea infrastructurilor critice esențiale și prin elaborarea de criterii pentru gestionarea acestora, inclusiv analiza riscurilor.

UE constată că principiile de bază ale **cooperării judiciare în materie penală, civilă și comercială** sunt consacrate în legislația Albaniei, dar că este necesară continuarea alinierii la acquis-ul UE. UE ia act de planul Albaniei de a ratifica convențiile internaționale relevante care i-au rămas de ratificat în domeniul cooperării judiciare. UE ia notă de ratificarea de către Albania a Convenției de la Haga privind recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești străine în materie civilă sau comercială (2019), care a avut loc în februarie 2025. UE invită Albania să își consolideze, de asemenea, capacitatea administrativă pentru a îndeplini cerințele UE privind cooperarea judiciară în materie penală, civilă și comercială.

UE salută faptul că, în ceea ce privește **migrația**, Albania a adoptat și pune în aplicare o strategie națională cuprinzătoare privind migrația (2024-2030) și planul de acțiune aferent (2024-2026), aliniat la planul de acțiune al UE privind Balcanii de Vest, prezentat de Comisie în decembrie 2022. UE salută adoptarea de către Albania a unui plan național de urgență, care a fost pregătit în conformitate cu metodologia Agenției Uniunii Europene pentru Azil (EUAA) și a Agenției Europene pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă (Frontex), cu un buget adecvat pentru punerea sa în aplicare în cazul unui număr substanțial de sosiri de migranți și de solicitanți de protecție internațională. De asemenea, UE ia act de planul Albaniei de a adopta modificările necesare în domeniul migrației legale în vederea alinierii la anumite dispoziții privind reîntregirea familiei, la permisul unic și la modificările recente privind cartea albastră a UE. UE invită Albania să se alinieze la acquis-ul UE pentru a consolida lupta împotriva migrației ilegale. UE ia act de angajamentul Albaniei privind combaterea introducerii ilegale de migranți, în special în cadrul Alianței mondiale pentru combaterea introducerii ilegale de migranți, și subliniază că Albania ar trebui să își continue eforturile în curs la toate nivelurile pentru a destructura grupurile infracționale organizate implicate în introducerea ilegală de migranți. În contextul creșterii migrației forței de muncă în Albania, UE invită Albania să dezvolte cooperarea în materie de readmisie cu țările terțe și se așteaptă ca Albania să consolideze inspecția muncii pentru a preveni munca forțată și deplasările ulterioare neregulate către UE.

UE subliniază că cooperarea Albaniei cu statele membre și cu Frontexul în ceea ce privește operațiunile de readmisie și returnare este foarte bună. UE invită Albania să asigure capacități de primire adecvate, în special pentru minorii neînsoțiți, și să aplice proceduri de returnare în conformitate cu legislația revizuită privind străinii și cu acquis-ul UE. De asemenea, UE invită Albania să continue consolidarea cooperării în materie de returnare și readmisie cu țările de origine, inclusiv printr-un angajament tehnic și la nivel înalt susținut, precum și prin dezvoltarea cooperării practice în materie de readmisie.

UE ia act de cooperarea cu EUAA în ceea ce privește consolidarea sistemului național de **azil** și de primire prin punerea în aplicare continuă a celei de a doua etape a foii de parcurs privind cooperarea, aprobată în octombrie 2024. UE invită Albania să asigure o punere în aplicare de calitate a legii privind azilul și să își dezvolte capacitățile administrative suplimentare necesare, asigurând, în același timp, continuarea alinierii la acquis-ul UE. De asemenea, UE invită Albania să facă referiri sistematice la procedura de azil și să sporească numărul și calitatea deciziilor în cazurile de azil. Totodată, UE constată încredințarea temporară a unui centru de primire pentru minorii neînsoțiți în sarcina unui ONG și amintește planul Albaniei de a gestiona solicitanții de azil prin sprijin și servicii furnizate direct de guvern. UE solicită Albaniei să stabilească o soluție permanentă pentru primirea și cazarea minorilor neînsoțiți, în conformitate cu standardele UE. UE constată că problema cetățenilor albanezi care depun cereri de azil nefondate în statele membre ale UE necesită în continuare eforturi continue și susținute.

UE observă că politica Albaniei în domeniul vizelor nu este încă pe deplin aliniată la lista UE a țărilor terțe care au obligația de a deține viză. UE amintește că eliminarea temporară a obligativității vizelor nu este în conformitate cu acquis-ul UE. UE ia act de unele progrese înregistrate de Albania în direcția alinierii politicii în domeniul vizelor și salută adoptarea unei foi de parcurs în vederea alinierii depline, subliniind totodată necesitatea ca Albania să asigure punerea în aplicare în timp util a acestei foi de parcurs, întrucât alinierea deplină a politicii în domeniul vizelor este o cerință pentru aderarea la UE. De asemenea, UE constată că sistemele de informații ale Albaniei vor necesita adaptări tehnice suplimentare pentru a se conforma Sistemului de informații privind vizele (VIS).

În ceea ce privește **Schengen și frontierele externe**, UE ia act de cooperarea operațională bună și continuă cu Frontex în ceea ce privește supravegherea frontierelor și combaterea criminalității transfrontaliere prin intermediul operațiunii comune desfășurate începând din 2019 și de punerea în aplicare continuă a Acordului actualizat privind statutul Frontex din iunie 2024. UE reamintește că o parte din acquis-ul Schengen se va aplica în Albania numai în urma unei decizii a Consiliului de a elimina controalele la frontierele interne, în urma finalizării evaluării Schengen aplicabile a gradului de pregătire a Albaniei. UE se așteaptă ca Albania să își alinieze legislația la acquis-ul Schengen și să ia măsurile necesare în vederea punerii în aplicare a acquis-ului Schengen în momentul aderării sau, după caz, în momentul adoptării deciziei Consiliului privind aplicarea integrală a acquis-ului Schengen. Aceasta include conectarea la sistemele relevante sau instituirea acestora, în special Sistemul de informații Schengen (SIS), VIS, Sistemul de intrare/ieșire (EES), Sistemul european de informații și de autorizare privind călătoriile (ETIAS) și Programul de înregistrare a călătorilor (RTP). UE invită Albania să continue punerea în aplicare a Strategiei naționale privind gestionarea integrată a frontierelor (2021-2027) și salută adoptarea Legii revizuite privind controlul frontierelor de stat. UE ia notă de creșterea continuă a personalului poliției de frontieră începând din 2020 și subliniază necesitatea menținerii unor niveluri adecvate de personal și a unor capacități operaționale adecvate. UE ia act, în acest context, de planul Albaniei de a aborda rata ridicată de rotație a agenților la frontieră. UE salută adoptarea în ianuarie 2026 a unui plan de acțiune Schengen în conformitate cu orientările furnizate de Comisie și invită Albania să îl pună în aplicare, prin modificări juridice și prin investiții în infrastructura, echipamentele, personalul și cursurile de formare necesare.

În ceea ce privește **falsificarea monedei euro**, UE ia act de planul Albaniei de a continua schimburile de informații cu Comisia Europeană, Europolul și Banca Centrală Europeană, în conformitate cu acordurile respective de cooperare privind protecția monedei euro împotriva falsificării.

5. Criteriile economice

UE salută faptul că Albania este pe cale să devină o **economie de piață funcțională**. UE evidențiază consensul intern larg care continuă să se manifeste la nivelul țării cu privire la elementele fundamentale ale politicii economice, inclusiv un rol limitat al statului în economie și un angajament politic în favoarea liberalizării pieței. UE recunoaște progresele înregistrate în ultimii ani, dar constată totodată că securitatea juridică scăzută, un nivel ridicat de activitate economică informală, nivelul scăzut de dezvoltare a sectorului financiar, dificultățile legate de asigurarea respectării dreptului contractual, a drepturilor de proprietate, înregistrarea titlurilor, deficiențele în ceea ce privește transparența și responsabilitatea întreprinderilor de stat și lacunele mai ample în materie de reformă structurală în domeniul guvernancei, precum și îngrijorările legate de corupție continuă să limiteze funcționarea eficace a economiei de piață, conducând la o convergență lentă și la o creștere sub potențial. Aceste aspecte trebuie abordate în continuare. UE subliniază că mediul de afaceri trebuie îmbunătățit în continuare prin condiții de concurență echitabile între operatorii interni și cei străini, pentru ca Albania să devină o destinație de investiții mai atractivă. UE salută adoptarea strategiei privind veniturile pe termen mediu, având în vedere nivelurile scăzute de mobilizare a veniturilor, și încurajează punerea sa în aplicare pentru a crește nivelul de mobilizare a veniturilor. UE subliniază că Albania trebuie să consolideze operaționalizarea cadrului de gestionare a investițiilor publice. UE invită Albania să abordeze în mod sistematic și temeinic atât recomandările de politică ale UE stabilite în pachetele de extindere succesive, cât și orientările de politică stabilite de comun acord în contextul Concluziilor comune ale dialogului economic și financiar dintre UE și partenerii regionali, precum și angajamentele asumate ca parte a agendei de reformă a Planului de creștere pentru Balcanii de Vest. UE subliniază că o punere în aplicare aprofundată și cuprinzătoare a unor astfel de reforme va sprijini Albania în îndeplinirea criteriilor privind economia de piață funcțională și în asigurarea faptului că întreprinderile își pot desfășura activitatea într-un mediu previzibil, ghidat de statul de drept și de condiții de concurență echitabile între concurenți. Albania trebuie, de asemenea, să abordeze perturbările încă existente în sectorul imobiliar și în cel al construcțiilor din cauza corupției, a titlurilor incomplete de proprietate, a deficiențelor cadrului juridic și a tranzacțiilor nefinanciare.

UE constată că Albania înregistrează progrese privind **capacitatea de a face față presiunii concurențiale și forțelor de piață** în interiorul Uniunii. În pofida disparităților care mai există în raport cu nivelul regional și european, UE subliniază că infrastructura energetică și de transport a Albaniei și digitalizarea economiei s-au îmbunătățit considerabil. De asemenea, UE constată că investițiile în toate domeniile infrastructurii fizice trebuie să continue la un nivel înalt, completate de progrese la nivelul gestionării investițiilor publice și al achizițiilor publice, inclusiv prin asigurarea, în practică, a unei atribuirii echitabile și competitive, de reforme în materie de guvernanta, inclusiv anticorupție, și de consolidarea rezilienței cibernetice. UE invită Albania să își îmbunătățească competitivitatea, fapt obstrucționat în prezent de lipsa know-how-ului antreprenorial și tehnologic, de nevoile de investiții în dezvoltarea umană cărora nu li s-a dat curs și de nivelul constant scăzut al cheltuielilor pentru cercetare și dezvoltare, prin creșterea calității și a nivelurilor de rezultate în materie de educație, inclusiv în educația și formarea profesională (EFP), precum și prin stimulente pentru investiții în cercetare și în învățământul superior. De asemenea, UE invită Albania să sporească acoperirea și gradul de adecvare a protecției sociale și a asigurărilor de sănătate pentru a reduce ponderea populației expuse riscului de sărăcie, pentru a permite o dezvoltare economică incluzivă și echilibrată din punct de vedere social.

* * *

Având în vedere stadiul pregătirilor Albaniei, plecând de la premisa că Albania trebuie să continue realizarea de progrese în ceea ce privește alinierea la acquis-ul UE și la standardele europene relevante care fac obiectul grupului tematic 1 – Elemente fundamentale și în ceea ce privește punerea în aplicare a acestora, precum și în ceea ce privește prioritățile identificate în rapoartele anuale ale Comisiei Europene și în dialogul politic dintre UE și Albania și fără a aduce atingere niciunei condiții suplimentare stabilite în cadrul criteriilor de referință suplimentare definite pentru grupul tematic 1, UE observă că capitolele și grupul tematic pot fi închise în mod provizoriu numai după ce UE convine că sunt îndeplinite următoarele criterii de referință pentru închidere:

La nivel orizontal pentru grupul tematic 1, Albania asigură o punere în aplicare susținută și o monitorizare accesibilă publicului a foilor sale de parcurs, prin intermediul unui mecanism solid și multidisciplinar, acordând o atenție deosebită caracterului adecvat al resurselor umane și financiare, capacității instituționale, respectării termenelor stabilite și unui dialog aprofundat și incluziv cu toate părțile interesate; în special în ceea ce privește:

- Foaia de parcurs privind statul de drept, inclusiv prin abordarea criteriilor de referință de la capitolele 23 și 24;
- Foaia de parcurs privind funcționarea instituțiilor democratice, prin asigurarea existenței unor instituții și procese democratice stabile și consolidate, inclusiv desfășurarea alegerilor, în deplină conformitate cu recomandările OSCE/ODIHR, prin asigurarea responsabilității și a eficacității, inclusiv a supravegherii și a altor funcții ale Adunării sale și prin consolidarea în continuare a mediului propice pentru societatea civilă la toate nivelurile de guvernare;
- Foaia de parcurs privind reforma administrației publice, prin demonstrarea unor progrese consecvente și verificabile în toate domeniile cadrului strategic pentru reforma administrației publice, prin asigurarea faptului că acesta este organizat în mod eficient și eficace la toate nivelurile de guvernare, inclusiv în ceea ce privește elaborarea și coordonarea politicilor, gestionarea serviciilor publice și a resurselor umane, mecanisme interne și externe de responsabilizare clar definite la toate nivelurile de guvernare și în conformitate cu o abordare bazată pe drepturi, furnizarea de servicii și gestionarea finanțelor publice.

Capitolul 23 - Sistemul judiciar și drepturile fundamentale

Albania continuă să pună în aplicare reforma cuprinzătoare a justiției, consolidând realizările pentru a asigura pe deplin imparțialitatea, independența, responsabilitatea, profesionalismul, calitatea și eficiența sistemului judiciar. Mai exact, Albania va îndeplini acest criteriu de referință pentru închidere odată ce:

- Va fi asigurat punerea în aplicare continuă a reformei justiției în conformitate cu acquis-ul relevant al UE și cu standardele europene relevante, pentru a garanta **independența, imparțialitatea, integritatea și eficiența** sistemului judiciar, inclusiv prin aplicarea consecventă a principiilor integrității, meritului și transparenței organismelor autonome ale sistemului judiciar, inclusiv în ceea ce privește numirea membrilor acestora;
- Va fi consolidat **responsabilitatea și integritatea** în sistemul judiciar la toate nivelurile prin aplicarea sistematică și consecventă a unor numiri, transferuri și promovări transparente și bazate pe merit ale judecătorilor și procurorilor, precum și prin asigurarea unei capacități adecvate a Înalțului Inspectorat de Justiție, a Consiliului Superior al Judecătorilor și a Consiliului Superior al Procurorilor, în special pentru a efectua evaluări în timp util, precum și verificări sistematice și aprofundate ale declarațiilor de avere, în deplină conformitate cu cele mai înalte standarde stabilite prin verificare, și prin asigurarea și consolidarea în continuare a rezilienței sistemice a sistemului judiciar la încercările de ingerințe și influențe interne și externe nejustificate, prin punerea în aplicare efectivă și consolidarea în continuare a mecanismelor existente de soluționare a unor astfel de cazuri, în pofida necesității ca Albania să se asigure că reprezentanții ramurilor sale executive și legislative se abțin de la ingerințe nejustificate în instituțiile judiciare pentru a pune în aplicare deciziile Curții Constituționale și pentru a aplica standardele europene, în special cele stabilite de Comisia de la Veneția în ceea ce privește deciziile privind imunitatea;

- Va fi asigurat **calitatea** susținută a sistemului judiciar, inclusiv prin continuarea reducerii evaluărilor restante prin atingerea a trei sferturi din previziunile planificării anuale pe baza unor criterii obiective cu elemente calitative și cantitative, susținute de statistici consolidate, prin asigurarea publicării în timp util a deciziilor motivate și prin menținerea unor resurse suficiente pentru ca Școala de Magistratură consolidată să funcționeze în conformitate cu standardele UE și europene, în special în ceea ce privește integritatea și calitatea recrutării personalului, a selecției candidaților și a formării oferite;
- Va fi asigurat **eficiența** și performanța instanțelor și a parchetelor prin ocuparea a aproximativ 75 % din posturile vacante din sistemul judiciar, prin reducerea suplimentară a termenelor de soluționare a cauzelor și prin reducerea numărului de cauze nesoluționate, în special prin creșterea resurselor umane și financiare pentru a îmbunătăți în mod semnificativ calitatea infrastructurilor instanțelor și securitatea persoanelor și pentru a asigura un număr adecvat de magistrați și consilieri juridici, aliniat la media UE, prin instituirea și utilizarea consecventă a unui **sistem integrat de gestionare a cauzelor** care să funcționeze bine și prin asigurarea unei utilizări pe scară mai largă și mai adecvate a soluționării alternative a litigiilor.

Albania pune în aplicare sisteme solide și eficiente de prevenire și combatere a corupției, inclusiv a corupției la nivel înalt. Mai exact, Albania va îndeplini acest criteriu de referință pentru închidere odată ce:

- Va fi consolidat în continuare și asigurat **capacități operaționale** adecvate, va fi îmbunătățit infrastructura și sporit resursele umane și financiare ale organismelor anticorupție specializate și ale instituțiilor judiciare obișnuite pentru a combate corupția, în special în cazurile complexe, inclusiv investigațiile financiare.

- Va fi demonstrat un **bilanț** solid și susținut al anchetelor, urmărilor penale și condamnărilor definitive în cazurile de corupție la toate nivelurile, în special la nivel înalt, prin menținerea unui cadru juridic care să sprijine în mod eficace lupta împotriva corupției și prin asigurarea cooperării depline a autorităților publice.
- Va fi stabilit un bilanț solid în ceea ce privește sechestrarea și confiscarea activelor, inclusiv o practică credibilă și consecventă de a lansa investigații financiare paralele atunci când se ocupă de cazuri de corupție, inclusiv de cazuri de corupție la nivel înalt.
- Va fi pus la punct un **cadru solid de prevenire a corupției**, inclusiv prin punerea efectivă în aplicare și monitorizarea strategiei multianuale recent adoptate în sectoarele cele mai vulnerabile, a măsurilor legislative, precum și a tuturor recomandărilor pendinte ale GRECO/ODIHR. Va fi consolidat într-o și mai mare măsură eficacitatea verificărilor declarațiilor de avere și va fi obținut un bilanț solid și susținut în materie de investigații administrative proactive și sancțiuni disuasive, inclusiv asigurarea unui bilanț susținut de trimiteri în judecată proactive și de calitate de către instituțiile de stat și agențiile de aplicare a legii relevante, în special către SPAK, și va fi demonstrat monitorizarea riguroasă de către autoritățile relevante.

Albania protejează drepturile fundamentale atât în drept, cât și în practică și este pe deplin pregătită să pună în aplicare Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și alte acte relevante din acquis-ul UE, precum și standardele internaționale și europene relevante. Mai exact, Albania va îndeplini acest criteriu de referință pentru închidere odată ce:

- Va fi asigurat punerea în aplicare și respectarea efective ale drepturilor omului prin creșterea capacității organismelor independente din domeniul drepturilor fundamentale, aplicarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale prevăzute în **Convenția europeană a drepturilor omului**, în protocoalele la aceasta și în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului. Va fi pus în aplicare în mod satisfăcător recomandările organismelor internaționale de monitorizare a drepturilor omului, inclusiv ale **Comitetului European pentru Prevenirea Torturii și a Pedepselor sau Tratamentei Inumane sau Degradante**.

- Va fi asigurat o protecție sporită a **libertății de exprimare și a libertății mass-mediei**, prin adoptarea și punerea în aplicare efectivă și concretă a unei reforme cuprinzătoare, inclusiv a cadrului legislativ și de reglementare, prin alinierea deplină la acquis-ul UE, la standardele, bunele practici și recomandările europene, inclusiv în ceea ce privește independența autorității de reglementare și a mass-mediei, transparența proprietății și a finanțării, precum și siguranța jurnaliștilor, inclusiv abrogarea completă a dispozițiilor penale privind defăimarea și alinierea deplină a aspectelor civile ale defăimării la standardele europene.
- Va fi consolidat capacitățile instituționale ale comisarului pentru protecția împotriva discriminării, în conformitate cu acquis-ul UE și cu standardele internaționale și europene. Va fi pus în aplicare legislația aliniată la acquis-ul UE, inclusiv legislația UE care stabilește standarde pentru organismele de promovare a egalității, precum și standardele europene privind **nediscriminarea, egalitatea de gen** și combaterea violenței sexuale și bazate pe gen. Va fi respectat, protejat și asigurat exercitarea deplină și egală a tuturor drepturilor omului de către persoanele LGBTI. Va fi susținut mecanisme eficiente de reparații și asistență pentru victimele violenței, asigurate în majoritate prin finanțare publică, inclusiv prin planificarea bugetară pe termen mediu.
- Va fi consolidat sistemul de **protecție a copilului**, având ca principiu director interesul superior al copilului, inclusiv în ceea ce privește copiii lipsiți de îngrijire părintească sau cu handicap, în special prin punerea efectivă în aplicare a legislației privind îngrijirea familială alternativă, inclusiv prin asigurarea armonizării acesteia cu legislația existentă, în vederea finalizării dezinstituționalizării. Va fi intensificat eforturile de asigurare a drepturilor **persoanelor cu handicap**, inclusiv prin realizarea de progrese semnificative în direcția dezinstituționalizării persoanelor cu handicap și a accesibilității. Va fi asigurat sustenabilitatea pe termen lung a finanțării și a capacității instituționale în domeniul protecției copilului și al drepturilor persoanelor cu handicap.

- Va fi asigurat existența unui sistem eficient și transparent de înregistrare a proprietăților și de gestionare integrată, care va garanta emiterea la timp a unor titluri de proprietate clare și sigure. Toate datele cadastrale, inclusiv titlurile de proprietate și hărțile cadastrale, sunt digitalizate și actualizate cu atenție pentru a elimina în mod sistematic datele care se suprapun sau care sunt inexacte, în timp ce primul proces de înregistrare este finalizat în conformitate cu angajamentele relevante ale Albaniei, astfel cum au fost asumate în Foaia de parcurs privind statul de drept, și face obiectul unei monitorizări periodice. Va fi redus și mai mult numărul de cauze nesoluționate de instanță în materie de proprietate și va fi pus în aplicare în mod eficace și în timp util toate hotărârile judecătorești pronunțate de toate autoritățile relevante, în special hotărârile judecătorești definitive, recunoscând dreptul de proprietate al fostului proprietar, punând astfel capăt situațiilor prelungite de neexecutare. Acest lucru este valabil și pentru hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului în acest domeniu; Va fi asigurat respectarea deplină a garanțiilor procedurale în cazurile de expropriere și de înlăturare a proprietăților.
- Va fi asigurat punerea în aplicare deplină și efectivă a Legii privind protecția minorităților naționale și a întregii sale legislații secundare, în conformitate cu obligațiile sale internaționale și cu standardele europene, inclusiv prin consolidarea capacității și a resurselor de a proteja drepturile persoanelor care aparțin minorităților naționale, în special ale Comisiei pentru minoritățile naționale;
- Va fi asigurat alinierea deplină a cadrului său legislativ la acquis-ul UE privind **drepturile cetățenești**, inclusiv prin abrogarea temeiului juridic care permite elaborarea unui sistem de acordare a cetățeniei pentru investitori, în conformitate cu jurisprudența relevantă a CJUE.

Capitolul 24 - Justiție, libertate și securitate

Albania pune în aplicare un sistem solid și eficace de combatere a criminalității grave și organizate. Mai exact, Albania va îndeplini acest criteriu de referință pentru închidere odată ce:

- Își va fi aliniat cadrul juridic la acquis-ul UE și la standardele europene și internaționale privind combaterea criminalității grave și organizate, inclusiv în ceea ce privește incriminarea spălării banilor, și va fi continuat să pună în aplicare un cadru strategic solid în aceste domenii, în conformitate cu standardele UE;
- Va fi stabilit un bilanț solid al anchetelor, urmărilor penale și condamnărilor definitive în toate domeniile criminalității grave și organizate (inclusiv traficul de persoane, arme de foc, droguri, abuzul sexual asupra copiilor, criminalitatea informatică și spălarea banilor, inclusiv ca infracțiune de sine stătătoare), evidențiat de statistici recente și detaliate;
- Va fi demonstrat o abordare proactivă și eficace în ceea ce privește asigurarea respectării legii și cooperarea judiciară la nivel național și internațional, bazată pe o metodologie îmbunătățită de investigare pentru a aborda cauzele penale complexe și pentru a pune în aplicare în continuare măsuri, asigurând integritatea, inclusiv prin investigații continue și aprofundate efectuate de Agenția de Supraveghere a Poliției, numiri transparente și bazate pe merit, precum și dezvoltarea carierei în cadrul agențiilor de aplicare a legii, în special în cadrul poliției.
- Va fi stabilit un bilanț solid în ceea ce privește sechestrarea și confiscarea definitivă a activelor – demonstrat de statistici recente și detaliate –, inclusiv prin intermediul unui sistem interinstituțional pe deplin funcțional în jurul biroului de recuperare a activelor de urmărire, identificare, indisponibilizare, gestionare și confiscare a activelor, în conformitate cu acquis-ul UE, și cu resurse umane și financiare adecvate;
- Va fi continuat să demonstreze o practică credibilă și consecventă de lansare sistematică de investigații financiare – demonstrată de statistici recente și detaliate – în cazurile de criminalitate gravă și organizată, în special de spălare a banilor.

- Va fi pus în aplicare în mod adecvat o abordare cuprinzătoare, adaptată la gen și centrată pe victime pentru prevenirea și combaterea traficului de persoane prin crearea unui cadru juridic, instituțional și operațional în conformitate cu acquis-ul UE, va fi stabilit un bilanț solid de destructurare proactivă a rețelelor de trafic de persoane, cu accent pe femei și fete, și va fi pus în aplicare pe deplin mecanismul național de îndrumare pe baza unor capacități consolidate de detectare, identificare și furnizare de cazare, protecție, asistență și sprijin victimelor și potențialelor victime.

Albania demonstrează rezultate susținute și substanțiale în ceea ce privește cooperarea în domeniul drogurilor. Mai exact, Albania va îndeplini acest criteriu de referință pentru închidere odată ce:

- Își va fi aliniat cadrul juridic și de politică privind drogurile la acquis-ul UE, inclusiv la dispozițiile privind actualizarea periodică a listei noilor substanțe psihoactive și precursori de droguri, și își va fi pus în aplicare în mod eficace obligațiile internaționale.
- Va fi adoptat și pus în aplicare o strategie națională în domeniul drogurilor, asigurând, în același timp, operaționalizarea deplină a sistemului național de alertă timpurie și a Observatorului național al drogurilor, pe baza unei rețele integrate și instituționalizate de parteneri interni și internaționali.
- Va fi stabilit un bilanț solid al capturilor de droguri, al distrugerii și confiscării activelor corespunzătoare – demonstrat de statistici recente și detaliate – și va fi aplicat cu strictețe garanții pentru a preveni deturnarea produselor cu ocazia punerii în aplicare a cultivării legale a cannabisului.

Albania pune în aplicare un sistem solid și eficace de combatere și prevenire a terorismului, a radicalizării și a extremismului violent și de protejare a infrastructurilor critice. Mai exact, Albania va îndeplini acest criteriu de referință pentru închidere odată ce:

- Se va fi asigurat că cadrele sale juridice și de politică privind combaterea terorismului, a radicalizării și a extremismului violent, atât online, cât și offline, precum și privind protecția infrastructurilor și a entităților critice sunt în conformitate cu acquis-ul UE și sunt ghidate de principiile anticipării, prevenirii, protecției și răspunsului.
- Va fi adoptat o foaie de parcurs națională pentru punerea în aplicare a Planului de acțiune comun privind prevenirea și combaterea terorismului și a extremismului violent pentru Balcanii de Vest și va fi asigurat punerea în aplicare continuă a acestuia.

Albania produce rezultate susținute și substanțiale în domeniul migrației legale și ilegale și al azilului, precum și în chestiuni legate de acquis-ul Schengen, politica în domeniul vizelor și controlul frontierelor sale externe, în conformitate cu Planul de acțiune al UE privind Balcanii de Vest. Mai exact, Albania va îndeplini acest criteriu de referință pentru închidere odată ce:

- Va fi continuat să asigure capacități suficiente și susținute de gestionare a frontierelor și personal adecvat pentru a gestiona în mod eficace fluxurile de migrație mixtă, inclusiv o capacitate dovedită de a-și controla în mod corespunzător frontierele, capacități la frontieră și capacități de primire suficiente, rezultate concrete în ceea ce privește combaterea trecerilor ilegale ale frontierei, urmărirea penală și destructurarea rețelelor infracționale implicate în introducerea ilegală de migranți, precum și o cooperare internațională eficace, inclusiv în ceea ce privește returnările și readmisia;
- Va fi asigurat punerea în aplicare continuă a Planului de acțiune Schengen în vederea pregătirii eficace pentru punerea în aplicare deplină a acquis-ului Schengen în momentul aderării sau, după caz, în momentul adoptării deciziei Consiliului privind aplicarea integrală a acquis-ului Schengen.

- Își va fi aliniat pe deplin politica în domeniul vizelor la cea a UE, în special punând capăt practicii de eliberare a vizelor sezoniere și aliniind lista țărilor ai căror cetățeni au obligația de a deține viză și lista țărilor ai căror cetățeni sunt exonerati de această obligație la intrare la listele UE, prin punerea în aplicare deplină a foii de parcurs pentru alinierea politicii în domeniul vizelor, adoptată în noiembrie 2025.
- Va fi asigurat instituirea unui sistem de azil funcțional în conformitate cu cel mai recent acquis al UE, existența unor capacități suficiente pentru identificarea și îndrumarea persoanelor care au nevoie de protecție internațională, o creștere semnificativă a calității și a numărului deciziilor de acordare a protecției internaționale și o capacitate de primire adecvată, inclusiv centre separate pentru minorii neînsoțiți.

Criteriile economice

Albania îndeplinește criteriul existenței unei economii de piață funcționale. Albania continuă să consolideze și să asigure un mediu de afaceri stabil care să asigure o concurență loială între operatorii interni și cei străini, o mai mare transparență și responsabilitate a întreprinderilor de stat, reducerea caracterului informal și un cadru fiscal previzibil care să asigure respectarea obligațiilor fiscale și să reducă evaziunea fiscală.

* *

Monitorizarea progreselor înregistrate în ceea ce privește alinierea la acquis-ul UE și la standardele europene relevante și punerea în aplicare a acestora va continua pe tot parcursul negocierilor. UE subliniază faptul că va acorda o atenție deosebită monitorizării tuturor chestiunilor specifice sus-menționate în vederea asigurării capacității administrative a Albaniei și a capacității acesteia de a finaliza alinierea legislației în toate domeniile din cadrul acestui grup tematic, precum și de a înregistra în continuare progrese în ce privește punerea în aplicare și asigurarea respectării legislației. O atenție deosebită trebuie acordată legăturilor dintre prezentul grup tematic și alte grupuri tematice de negociere. O evaluare finală a alinierii legislației Albaniei la acquis-ul UE și la standardele europene relevante, precum și a capacității sale de punere în aplicare poate fi realizată numai într-o etapă ulterioară a negocierilor. Pe lângă toate informațiile pe care UE le poate solicita pentru negocierile privind prezentul grup tematic și care urmează să fie furnizate conferinței, UE invită Albania să furnizeze periodic Consiliului de stabilizare și de asociere informații scrise detaliate cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a acquis-ului UE.

Având în vedere toate aspectele de mai sus, conferința va trebui să revină asupra acestui grup tematic la momentul oportun.

În plus, UE amintește că în perioada cuprinsă între 2 octombrie 2024 și încheierea negocierilor pot să apară noi elemente de acquis al UE.